Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0252

Представяне на възражения срещу делегиран акт: Траектория за постепенно намаляване на приноса на биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса с висок риск от непреки промени в земеползването в съответствие с целите в областта на енергията от възобновяеми източници

Резолюция на Европейския парламент от 8 юли 2026 г. относно делегиран регламент на Комисията от 10 април 2026 г. за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2019/807 на Комисията с цел въвеждане на траектория за постепенно намаляване на приноса на биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса с висок риск от непреки промени в земеползването в съответствие с целите в областта на енергията от възобновяеми източници (C(2026)02306) – 2026/2680(DEA))

Европейският парламент,

– като взе предвид делегирания регламент на Комисията (C(2026)02306),

– като взе предвид член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници[1], и по-специално член 26, параграф 2, пета алинея и член 35, параграф 7 от нея,

– като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) 2019/807 от 13 март 2019 г. на Комисията за допълване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определянето на суровините с висок риск от непреки промени в

[1] ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj.

земеползването, за които се наблюдава значително разширяване на производствения район в терени с високи въглеродни запаси и за сертифициране на биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса с нисък риск от непреки промени в земеползването[2],

– като взе предвид член 114, параграф 3 от своя Правилник за дейността,

– като взе предложението за резолюция на комисията по промишленост, изследвания и енергетика,

А. като има предвид, че за да се гарантира, че биогоривата, които се отчитат за постигането на тази цел, носят реални ползи, с Директива (ЕС) 2018/2001 се въвежда рамка за справяне с риска от непреки промени в земеползването (НПЗ), съгласно която суровините могат да бъдат класифицирани като суровини с висок риск от НПЗ;

Б. като има предвид, че с Делегиран регламент (ЕС) 2019/807 на Комисията беше установена методиката за определяне на суровините с висок риск от НПЗ, като в член 3 от него изрично се изисква оценката да се основава на данни „от 2008 г. насам“ и се определя праг от 10% за разширяване към терени с високи въглеродни запаси, над който съответната суровина се класифицира като суровина с висок риск от НПЗ; като има предвид, че при прилагането на тази методология и този базов сценарий в доклада на Комисията от 2019 г. беше установено, че делът на разширяването на соята върху терени с високи въглеродни запаси е 8%, което е под допустимия праг и означава, че соята не се класифицира като продукт с висок риск от НПЗ;

В. като има предвид, че Индонезия и Малайзия заведоха спорове в рамките на СТО (DS593 и DS600), с които оспориха рамката на Съюза за НПЗ, и по-специално класифицирането на палмовото масло като продукт с висок риск от НПЗ и процедурата за сертифициране на продукти с нисък риск от НПЗ; като има предвид, че решението на групата съдебни заседатели на СТО от януари 2025 г. като цяло беше в полза на Съюза, но в него бяха установени конкретни нарушения, а именно несвоевременно актуализиране на научните данни, недостатъци в процедурата за сертифициране за продуктите с нисък риск от НПЗ и липса на надлежно уведомяване за мерките; като има предвид, че групата съдебни заседатели на СТО констатира недостатъци по отношение на процедурните пропуски на Съюза, а не на избора на Съюза кои култури да бъдат класифицирани като култури с висок риск от НПЗ;

---

[2] ОВ L 133, 21.5.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/807/oj.

Г. като има предвид, че делегираният акт добавя соята към списъка с висок риск от НПЗ наред с палмовото масло въз основа на актуализирани научни данни, което означава, че биодизелът на основата на соево масло ще бъде постепенно премахнат изцяло от отчитането към целите на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници до 2030 г.;

Д. като има предвид, че Парламентът не възразява срещу траекторията за постепенно намаляване на палмовото масло, чиято класификация като продукт с висок риск от НПЗ е научно обоснована и неоспорима, нито срещу коригирането на недостатъците в процедурата за сертифициране за продуктите с нисък риск от НПЗ, като и двете представляват подходящи отговори на решението на групата съдебни заседатели на СТО и следва да бъдат запазени във всеки преразгледан делегиран акт;

Е. като има предвид, че класифицирането на соята като продукт с висок риск от НПЗ в делегирания акт се основава на актуализирани научни данни, които се отклоняват от базовата линия на наблюдение от 2008 г., установена в член 3 от делегиран регламент (ЕС) 2019/807 на Комисията, като периодът на наблюдение се измества на 2014 г.; като има предвид, че тази промяна в базовата година не е предвидена в решението на групата съдебни заседатели на СТО, което се отнася до своевременното актуализиране на данните, а не до избора на базова година; като има предвид, че ако се приложи сценарий с 2008 г. като базова година, както се изисква от съществуващата правна рамка, делът на соята от разширяването към терени с високи въглеродни запаси най-вероятно ще остане под допустимия праг от 10 % и следователно соята не би се класифицирала като суровина с висок риск от НПЗ;

Ж. като има предвид, че актуализираните научни данни, на които се основава класификацията на соята, не отчитат практиките за отглеждане на две култури, при което соята се отглежда като втора култура на земя, която вече се използва за първична култура в рамките на същата календарна година; като има предвид, че този методологичен пропуск води до надценяване на разширяването на района на производство на соята и следователно завишава изчисления дял на разширяването на площите за соя върху земи с високи въглеродни запаси;

З. като има предвид, че рискът от непреки промени в земеползването, свързан с отглеждането на соя, е географски концентриран в производството в Южна Америка; като има предвид, че отглеждането на соя в рамките на Съюза не води до обезлесяване или преобразуване на земята, на което е предназначена да противодейства рамката за НПЗ; като има предвид, че Комисията не е предоставила доказателства, които да показват, че отглеждането на соя в рамките на Съюза води до НПЗ; като има предвид, че при липсата на такива доказателства

класификацията на соята, произведена в Съюза, като соя с висок риск от НПЗ няма достатъчна научна основа; като има предвид, че прилагането на глобална недиференцирана класификация на риска от НПЗ за соята, независимо от географския ѝ произход, е непропорционално и налага тежест на производителите от Съюза за емисиите от промени в земеползването, за които те не носят отговорност;

И. като има предвид, че във визията на Комисията за селското стопанство и храните се подчертава необходимостта от създаване на по-самодостатъчна протеинова система на Съюза; като има предвид, че Съюзът произвежда едва около 6% от соята, която консумира, което го прави силно зависим от вноса; като има предвид, че обявеният от Комисията план на ЕС за протеините и заявените в него цели, заедно с целите за отворена стратегическа автономност, са насочени по-специално към разширяване на отглеждането на соя на вътрешния пазар, за да се намали тази зависимост; като има предвид, че пазарът на биогорива представлява ключов икономически двигател за отглеждането на соя в Съюза и за сектора на Съюза за пресоване на соя; като има предвид, че класифицирането на соята като продукт с висок риск от непреки промени в земеползването (НПЗ) премахва този пазарен стимул и пряко противоречи на целите на плана на ЕС за протеините и на целите за стратегическа автономност на Съюза;

Й. като има предвид, че при пресоването на соята се произвежда както соев шрот, който е доминиращият продукт и основен източник на протеин във фуражите, така и соево масло, което представлява едва около 20 % от семената на соята и се използва, наред с другото, като суровина за биогорива; като има предвид, че основният икономически двигател на отглеждането и преработката на соя е търсенето на соев шрот за фуражи, а не използването на соево масло в биогоривата; като има предвид, че поради това приписването на динамиката на разширяване на отглеждането на соя предимно на соевото масло, използвано в биогоривата, представя погрешно икономическата реалност на сектора и надценява въздействието на непреките промени в земеползването, свързани със соевия биодизел; като има предвид, че обезценяването на соевото масло чрез загубата на пазара му на биогорива ще влоши маржовете на пресоването и ще намали икономическата жизнеспособност на пресоването на соя в рамките на Съюза; като има предвид, че това би принудило Съюза да замени до 4,8 милиона тона соев шрот местно производство с внос от трети държави, което ще увеличи зависимостта от вноса на протеини, ще повиши разходите за фуражи и ще измести промишлена дейност, която създава стойност, извън Съюза; като има предвид, че според оценките икономическите последици за сектора възлизат на приблизително 36 милиона евро загуби за производителите на соя в Съюза, 120 милиона евро за мелниците в Съюза и до

1,3 милиарда евро за промишлеността на Съюза за производство на биодизел;

К. като има предвид, че соята е култура, която обогатява почвата с азот, намалява зависимостта от химически азотни торове и допринася положително за сеитбооборота и здравето на почвите; като има предвид, че демотивиращите мерки по отношение на отглеждането на соя в ЕС би увеличило зависимостта на Съюза от вносни химически торове, противно на целите на Съюза за устойчивост на веригата за доставки на торове, които придобиха по-голяма неотложност в контекста на прекъсванията на доставките след руското нашествие в Украйна;

Л. като има предвид, че Пактът за чиста промишленост призовава за конкурентоспособна, декарбонизирана промишлена икономика, подкрепена от широк и диверсифициран набор от чисти горива и суровини; като има предвид, че намаляването на наличната кошница от суровини за биогорива чрез изваждането от нея на соята стеснява базата на доставки на Съюза за декарбонизация на транспортния сектор, увеличава нестабилността на цените и уязвимостта на доставките и не е в съответствие с технологично неутралния и сигурен подход към доставките, който се изисква от целите на Съюза в областта на конкурентоспособността;

М. като има предвид, че компасът за конкурентоспособността определя намаляването на стратегическите зависимости и укрепването на промишления и преработвателния капацитет на Съюза като основни приоритети на Съюза; като има предвид, че класифицирането на соята като продукт с висок риск от НПЗ увеличава, а не намалява стратегическите зависимости на Съюза както в сектора на протеините, така и в сектора на биогоривата;

1. възразява срещу делегирания регламент на Комисията;

2. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Комисията и да я информира, че делегираният регламент не може да влезе в сила;

3. отправя искане към Комисията да представи преразгледан делегиран акт, който да взема предвид следните препоръки:

   а) определянето на статуса на соята по отношение на риска от НПЗ следва да се основава на данни „от 2008 г. насам“, както изрично се изисква в член 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/807 на Комисията, а класифицирането на соята като продукт с висок риск от НПЗ следва да бъде преразгледано с оглед на тази коригирана методика; ако въз основа на данните от 2008 г. насам делът на разширяването на соята върху терени с високи въглеродни запаси спадне под прага от 10%, установен съгласно съществуващата рамка, соята не

следва да бъде класифицирана като продукт с висок риск от НПЗ в преразгледания акт;

б) методиката следва да бъде актуализирана, за да се отчетат изцяло практиките за отглеждане на две култури при отглеждането на соя, така че разширяването на района на производство на соята и изчисленият дял на разширяването върху терени с високи въглеродни запаси да отразяват точно реалната динамика на промените в земеползването;

в) за соята, произведена в рамките на Съюза или в трети държави с равностойни и проверени стандарти по отношение на мониторинга на земеползването и обезлесяването, следва да се предвиди разпоредба за признаването ѝ като соя с нисък риск от НПЗ, с последващо изключване от траекторията за постепенно намаляване, въз основа на това, че такова производство не води до промяна в земеползването, на което рамката относно НПЗ има за цел да противодейства;

г) заявява, че не възразява срещу постепенното намаляване на биогоривата от палмово масло, нито срещу коригирането на недостатъците в процедурата за сертифициране за продуктите с нисък риск от НПЗ, които представляват подходящи и необходими отговори на решението на групата съдебни заседатели на СТО и следва да бъдат запазени във всеки преразгледан делегиран акт;

4. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на правителствата и парламентите на държавите членки.